

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Wczesna edukacja przyrodnicza i eksperymentowanie, PG_00194699						
Kierunek studiów	Pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna (O)						
Data rozpoczęcia studiów	październik 2026 r.	Rok akademicki realizacji przedmiotu			2027/2028		
Poziom kształcenia	jednolite magisterskie	Grupa zajęć			Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów Grupa zajęć powiązanych z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie nauki związanej z kierunkiem - profil ogólnoakademicki		
Forma studiów	stacjonarne	Sposób realizacji			na uczelni		
Rok studiów	2	Język wykładowy			polski		
Semestr studiów	4	Liczba punktów ECTS			5.0		
Profil kształcenia	ogólnoakademicki	Forma zaliczenia			zaliczenie		
Jednostka prowadząca							
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot		dr Alicja Komorowska-Zielony				
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu						
Formy zajęć	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	15.0	30.0	0.0	0.0	0.0	45
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						
Aktywność studenta i liczba godzin pracy	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów		Udział w konsultacjach		Praca własna studenta	RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	45		0.0		80.0	125
Cel przedmiotu	Pogłębienie podstaw wiedzy studenta z dziedzin przyrodniczych w zakresie niezbędnym do pracy we wczesnej edukacji. Rozumienie możliwości i znaczenia rozwijania u dziecka umiejętności obserwacji i analizy zjawisk przyrodniczych oraz kompetencji dziecka w zakresie rozumienia i poszanowania przyrody. Poznanie sposobów rozwijania postawy badawczej dziecka, organizowania środowiska wspierające rozwój dziecka, Rozumienie wartości nauki przez samodzielne działanie i odkrywanie oraz wartości dziecięcego eksperymentowania.						

Efekty uczenia się przedmiotu	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[PPWJ5_W15] ma pogłębioną, uporządkowaną i podbudowaną teoretycznie wiedzę na temat różnych typów i funkcji oceniania	ma wiedzę dotyczącą oceniania aktywności badawczej dziecka, ucznia i jej funkcji w rozwoju poznawczym	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW2] prezentacja/projekt/referat/raport [SW3] opracowanie tekstowe/praca pisemna
	[PPWJ5_U07] ma umiejętności pozwalające na rozwijanie kompetencji kluczowych dzieci lub uczniów, w szczególności kreatywności, krytycznej refleksji i umiejętności samodzielnego oraz zespołowego rozwiązywania problemów	ma umiejętności rozwijania kreatywności dzieci i uczniów w zakresie wczesnej edukacji przyrodniczej, a także ma umiejętności indywidualnego i zespołowego przedstawiania zagadnień przyrody żywej i nieożywionej	[SU2] prezentacja/projekt/referat/raport [SU3] opracowanie tekstowe/praca pisemna
	[PPWJ5_U06] ma umiejętności pozwalające na identyfikowanie i rozbudzanie zainteresowań dzieci lub uczniów oraz odpowiednie dostosowywanie sposobów i treści kształcenia	ma umiejętności rozpoznawania, rozwijania i wykorzystywania zainteresowań przyrodniczych dzieci, uczniów w projektowaniu zajęć edukacji przyrodniczej	[SU2] prezentacja/projekt/referat/raport [SU3] opracowanie tekstowe/praca pisemna
	[PPWJ5_U02] ma umiejętności pozwalające na rozpoznawanie potrzeb, możliwości i uzdolnień dzieci lub uczniów oraz projektowanie i prowadzenie działań pedagogicznych, a także planowanie, realizację i ocenę spersonalizowanych programów kształcenia i wychowania	ma umiejętności krytycznego i refleksyjnego analizowania strategii rozwiązywania problemów z zakresu przyrody żywej i nieożywionej w podręcznikach z zakresu wczesnej edukacji. Uzasadnia swoje oceny przywołując terminologię i koncepcje poznawcze. Dostrzega szanse rozwojowe i ograniczenia w stosowanych w szkole metodach nauczania przyrody	[SU2] prezentacja/projekt/referat/raport [SU3] opracowanie tekstowe/praca pisemna
	[PPWJ5_U04] ma umiejętności pozwalające na dobieranie, tworzenie, testowanie i modyfikowanie materiałów, środków oraz metod adekwatnie do celów wychowania i kształcenia	ma umiejętności projektowania zajęć przyrodniczych dla dzieci, uczniów z zastosowaniem środków, metod i form organizacyjnych pozwalających na realizację celów wczesnej edukacji przyrodniczej	[SU2] prezentacja/projekt/referat/raport
	[PPWJ5_K03] ma kompetencje społeczne umożliwiające budowanie relacji wzajemnego zaufania między wszystkimi podmiotami procesu wychowania i kształcenia, w tym rodzicami lub opiekunami dziecka lub ucznia oraz włączanie ich w działania sprzyjające efektywności edukacyjnej	ma kompetencje społeczne umożliwiające odpowiednie przygotowanie się do zajęć w zakresie edukacji przyrodniczej we współpracy z innymi w działania sprzyjające efektywności edukacji	[SK2] prezentacja/projekt/referat/raport
	[PPWJ5_U03] ma umiejętności pozwalające na wykorzystywanie w codziennej praktyce edukacyjnej różnorodnych sposobów organizowania środowiska uczenia się i nauczania, przy uwzględnieniu specyficznych potrzeb i możliwości poszczególnych dzieci lub uczniów oraz grupy	ma umiejętności animowania prac nad rozwojem myślenia i uruchamiania aktywności badawczej dzieci wykorzystując wiedzę z zakresu psychologii i uwzględniając potrzeby, możliwości dziecka, ucznia	[SU2] prezentacja/projekt/referat/raport [SU3] opracowanie tekstowe/praca pisemna
	[PPWJ5_W10] ma uporządkowaną i podbudowaną teoretycznie wiedzę na temat metodyki wykonywania zadań – norm, procedur i dobrych praktyk stosowanych w wychowaniu przedszkolnym i edukacji wczesnoszkolnej	ma wiedzę dotyczącą podstaw metodycznych planowania i prowadzenia zajęć z edukacji środowiskowej z wykorzystaniem obserwacji przyrodniczych/ wycieczki - zajęć terenowych/ doświadczeń i eksperymentów. Ma wiedzę na temat tworzenia warunków aktywności badawczej dziecka, ucznia i znaczenia samodzielnego odkryć w świecie przyrody dla rozwijania logicznego myślenia	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW2] prezentacja/projekt/referat/raport [SW3] opracowanie tekstowe/praca pisemna

Treści przedmiotu	<p>Wykład:</p> <p>Założenia organizacyjne wczesnej edukacji przyrodniczej. Warsztat badawczy dziecka. Rodzaje zajęć terenowych i wycieczek. Obserwacja zjawisk i obiektów przyrodniczych. Metody, techniki, narzędzia i pomoce dydaktyczne w edukacji przyrodniczej.</p> <p>Ćwiczenia:</p> <p>Prowadzenie obserwacji obiektów przyrody żywej i nieżywej, prezentacja dokumentacji i dyskusja nad wynikami. Projektowanie zajęć terenowych, eksperymentów. Zajęcia na terenowych ścieżkach przyrodniczych (m.in. Lasy Trójmiejskie). Prezentacja scenariuszy zajęć z wykorzystaniem aktywnych sposobów badania przyrody i dostępnych pomocy dydaktycznych. Analizowanie materiałów przeznaczonych dla wczesnej edukacji przyrodniczej.</p>																	
Wymagania wstępne i dodatkowe	Zaliczenie przedmiotu Wiedza przyrodnicza we wczesnej edukacji.																	
Sposoby i kryteria oceniania osiągniętych efektów uczenia się	<table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="456 689 794 719">Sposób oceniania (składowe)</th> <th data-bbox="799 689 1137 719">Próg zaliczeniowy</th> <th data-bbox="1142 689 1481 719">Składowa oceny końcowej</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="456 725 794 797">Portfolio dotyczące wybranego zagadnienia zawierające projekty eksperymentów</td> <td data-bbox="799 725 1137 797">51.0%</td> <td data-bbox="1142 725 1481 797">40.0%</td> </tr> <tr> <td data-bbox="456 804 794 833">Projekt wycieczki/zajęć terenowych</td> <td data-bbox="799 804 1137 833">51.0%</td> <td data-bbox="1142 804 1481 833">20.0%</td> </tr> <tr> <td data-bbox="456 840 794 891">Dokumentacja przeprowadzonej obserwacji wybranego obiektu</td> <td data-bbox="799 840 1137 891">51.0%</td> <td data-bbox="1142 840 1481 891">15.0%</td> </tr> <tr> <td data-bbox="456 898 794 925">Test</td> <td data-bbox="799 898 1137 925">51.0%</td> <td data-bbox="1142 898 1481 925">25.0%</td> </tr> </tbody> </table>			Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej	Portfolio dotyczące wybranego zagadnienia zawierające projekty eksperymentów	51.0%	40.0%	Projekt wycieczki/zajęć terenowych	51.0%	20.0%	Dokumentacja przeprowadzonej obserwacji wybranego obiektu	51.0%	15.0%	Test	51.0%	25.0%
Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej																
Portfolio dotyczące wybranego zagadnienia zawierające projekty eksperymentów	51.0%	40.0%																
Projekt wycieczki/zajęć terenowych	51.0%	20.0%																
Dokumentacja przeprowadzonej obserwacji wybranego obiektu	51.0%	15.0%																
Test	51.0%	25.0%																
Zalecana lista lektur	<table border="1"> <tbody> <tr> <td data-bbox="456 940 794 1552">Podstawowa lista lektur</td> <td colspan="2" data-bbox="799 940 1481 1552"> <p>Budniak A., (2009)Edukacja społeczno przyrodnicza dzieci w wieku przedszkolnym i młodszym szkolnym. Podręcznik dla studentów, Kraków</p> <p>Komorowska-Zielony A. (red),(2008), Twórcze działania przyrodnicze i matematyczne w edukacji wczesnoszkolnej, Gdańsk. Luck G., (2007), Nowe i łatwe eksperymenty dla rodziców i dzieci, Kielce</p> <p>Meiani A.(2005), Wielka księga eksperymentów, Raków</p> <p>Michalak R. Parczewska T. (2019), (Nie)obecność outdoor education w kształceniu szkolnym, Lublin</p> <p>Rybska E., (2017), Przyroda w osobistych koncepcjach dziecięcych - implikacje dla jej nauczania z wykorzystaniem rysunku, Poznań</p> <p>Szkurlat E. 2005), Praktyczne aspekty edukacji przyrodniczej, Łódź</p> </td> </tr> <tr> <td data-bbox="456 1559 794 1968">Uzupełniająca lista lektur</td> <td colspan="2" data-bbox="799 1559 1481 1968"> <p>Andrew K.(2024), Odkrywanie natury. Książka aktywnościowa dla dzieci 50 kreatywnych projektów na świeżym powietrzu, które rozbudzą ciekawość, Warszawa</p> <p>Bradley K.(2023), To pestka! Czyli ogrodnictwo dla dzieci, Warszawa</p> <p>Claybourne A.(2024), Popatrz w górę. Odkryj niebo za dnia i w nocy, Poznań</p> <p>Szatan E., Komorowska-Zielony A., (2025), Szkolne i pozaszkolne aktywności dzieci, Elbląg</p> </td> </tr> <tr> <td data-bbox="456 1975 794 2033">Adresy eZasobów</td> <td colspan="2" data-bbox="799 1975 1481 2033">Uzupełniające https://biology.ug.edu.pl/ - Strona internetowa UG</td> </tr> </tbody> </table>			Podstawowa lista lektur	<p>Budniak A., (2009)Edukacja społeczno przyrodnicza dzieci w wieku przedszkolnym i młodszym szkolnym. Podręcznik dla studentów, Kraków</p> <p>Komorowska-Zielony A. (red),(2008), Twórcze działania przyrodnicze i matematyczne w edukacji wczesnoszkolnej, Gdańsk. Luck G., (2007), Nowe i łatwe eksperymenty dla rodziców i dzieci, Kielce</p> <p>Meiani A.(2005), Wielka księga eksperymentów, Raków</p> <p>Michalak R. Parczewska T. (2019), (Nie)obecność outdoor education w kształceniu szkolnym, Lublin</p> <p>Rybska E., (2017), Przyroda w osobistych koncepcjach dziecięcych - implikacje dla jej nauczania z wykorzystaniem rysunku, Poznań</p> <p>Szkurlat E. 2005), Praktyczne aspekty edukacji przyrodniczej, Łódź</p>		Uzupełniająca lista lektur	<p>Andrew K.(2024), Odkrywanie natury. Książka aktywnościowa dla dzieci 50 kreatywnych projektów na świeżym powietrzu, które rozbudzą ciekawość, Warszawa</p> <p>Bradley K.(2023), To pestka! Czyli ogrodnictwo dla dzieci, Warszawa</p> <p>Claybourne A.(2024), Popatrz w górę. Odkryj niebo za dnia i w nocy, Poznań</p> <p>Szatan E., Komorowska-Zielony A., (2025), Szkolne i pozaszkolne aktywności dzieci, Elbląg</p>		Adresy eZasobów	Uzupełniające https://biology.ug.edu.pl/ - Strona internetowa UG							
Podstawowa lista lektur	<p>Budniak A., (2009)Edukacja społeczno przyrodnicza dzieci w wieku przedszkolnym i młodszym szkolnym. Podręcznik dla studentów, Kraków</p> <p>Komorowska-Zielony A. (red),(2008), Twórcze działania przyrodnicze i matematyczne w edukacji wczesnoszkolnej, Gdańsk. Luck G., (2007), Nowe i łatwe eksperymenty dla rodziców i dzieci, Kielce</p> <p>Meiani A.(2005), Wielka księga eksperymentów, Raków</p> <p>Michalak R. Parczewska T. (2019), (Nie)obecność outdoor education w kształceniu szkolnym, Lublin</p> <p>Rybska E., (2017), Przyroda w osobistych koncepcjach dziecięcych - implikacje dla jej nauczania z wykorzystaniem rysunku, Poznań</p> <p>Szkurlat E. 2005), Praktyczne aspekty edukacji przyrodniczej, Łódź</p>																	
Uzupełniająca lista lektur	<p>Andrew K.(2024), Odkrywanie natury. Książka aktywnościowa dla dzieci 50 kreatywnych projektów na świeżym powietrzu, które rozbudzą ciekawość, Warszawa</p> <p>Bradley K.(2023), To pestka! Czyli ogrodnictwo dla dzieci, Warszawa</p> <p>Claybourne A.(2024), Popatrz w górę. Odkryj niebo za dnia i w nocy, Poznań</p> <p>Szatan E., Komorowska-Zielony A., (2025), Szkolne i pozaszkolne aktywności dzieci, Elbląg</p>																	
Adresy eZasobów	Uzupełniające https://biology.ug.edu.pl/ - Strona internetowa UG																	

Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania	
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.